

Preses relīze

Luksemburgā, 2022. gada 10. janvārī

ES atbalsts tiesiskumam Rietumbalkānos ir maz ietekmējais fundamentālās reformas

Saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas (ERP) publicēto īpašo ziņojumu ES darbībām ir bijusi maza ietekme uz tiesiskuma fundamentālo reformu sekmēšanu Rietumbalkānos. Reģionā ir veiktas dažas tehniskas un darbības reformas. Tomēr nepietiekamas politiskās gribas un iesaistes trūkuma kontekstā ES atbalsts lielā mērā ir bijis nepietiekams, lai risinātu pastāvīgās problēmas tādās jomās kā tiesu iestāžu neatkarība, varas koncentrācija, politiskā iejaukšanās un korupcija, uzskata revidenti.

Albānija, Ziemeļmaķedonija, Melnkalne un Serbija ir kandidātvalstis, un Bosnija un Hercegovina un Kosova ir potenciālās kandidātvalstis dalībai Eiropas Savienībā. Tomēr tās visas joprojām saskaras ar problēmām, kas saistītas ar tiesiskumu un pamattiesībām. Vairāk nekā 20 gadus ES ir centusies tām palīdzēt īstenot reformu programmu. ES palīdzības pamatā ir divi savstarpēji saistīti darbības virzieni: finansiāls atbalsts (aptuveni 700 miljoni EUR laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam) un politiskais dialogs. ERP ziņojuma mērķis ir noteikt, vai šī darbība atbilst uzdevumam.

ES prioritātes tiesiskuma jomā Rietumbalkānos ir skaidras un kopumā pārvērstas konkrētās darbībās saskaņā ar pirmspievienošanās instrumentu. Tomēr revidenti secina, ka galvenie riski, kas apdraud ES darbības ilgtspējīgu ietekmi, joprojām nav pietiekami mazināti. Ir pārāk maz pasākumu vājo administratīvo spēju un politiskās gribas stiprināšanai – kas abi ir būtiski faktori –, un bieži vien šie pasākumi nav efektīvi. Turklāt revidenti norāda uz projektu finansēšanas un īstenošanas priekšnoteikumu nekonsekventu piemērošanu. Tāpat ES pārāk reti ir izmantojusi iespēju apturēt palīdzību, ja saņēmējvalsts neievēro demokrātijas, tiesiskuma un cilvēktiesību pamatprincipus. Visbeidzot, revidenti atzīmē, ka ES atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai nav pietiekams jomas vajadzību apmierināšanai un lielākoties ir balstīts uz īstermiņa projektiem.

“ES atbalsts tiesiskumam Rietumbalkānos acīmredzami nav bijis sekmīgs plašu pārmaiņu veicināšanai,” sacīja par ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis *Juhan Parts*. *“Pēdējo 20 gadu laikā panāktais pieticīgais progress apdraud pievienošanās procesā sniegtā ES atbalsta vispārējo ilgtspēju. Pastāvīgas reformas zaudē uzticamību, ja tās nesniedz taustāmus rezultātus.”*

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Ja šķiet, ka ES darbība ir veicinājusi reformas, tas ir tāpēc, ka ziņojumos galvenā uzmanība tiek pievērsta kvantitatīviem tiešajiem rezultātiem, nevis tam, kas faktiski sasniegts ar reformām. ES revidentu veiktie snieguma novērtējumi iekrāso ļoti atšķirīgu ainu. Tie norāda, ka progress tiesiskuma jomā reģionā kopumā ir bijis diezgan ierobežots un ir izrādījies, ka ilgtspēju ir grūti sasniegt. Neraugoties uz gadu desmitiem ilgušo ES politisko atbalstu un finansiālo palīdzību, daudzās Rietumbalkānu valstīs joprojām saglabājas pamatproblēmas. Starp tām ir problēmas saistībā ar tiesu iestāžu neatkarību, cīņu pret korupciju (kas joprojām ir plaši izplatīta) un vārda brīvību.

Revidenti iesaka Eiropas Komisijai stiprināt mehānismu tiesiskuma reformu veicināšanai, palielināt atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļu avotiem, finansējumu ciešāk sasaistīt ar progresu tiesiskuma jomā un uzlabot ziņošanu par projektiem un to uzraudzību.

Vispārīga informācija

Nosaukums “Kosova” neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovā neatkarības deklarāciju.

Īpašais ziņojums Nr. 1/2022 “ES atbalsts tiesiskumam Rietumbalkānos: neraugoties uz centieniem, pamatproblēmas saglabājas” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Pagājušā gada septembrī ERP publicēja ziņojumu par [ES rīcību augsta līmeņa korupcijas apkarošanā Ukrainā](#).

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tostarp valstu parlamentus, nozaru ieinteresētās personas un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus. Lielākā daļa no mūsu ziņojumos sniegtajiem ieteikumiem tiek ieviesta.

Kontaktinformācija presei

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502
- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547